Basic Information:

Course Title: Cultural memory in a historical-ethnological perspective
Lecturer: Assoc. Prof. Dr. Evgenia Troeva
Phone: +359 889 14 91 36
Email: troeva@abv.bg
Total Teaching Hours: 30

Annotation

Cultural memory is one of the key concepts for interpreting social phenomena and processes. The lecture course aims to present, in a historical-ethnological perspective, manifestations of cultural memory in various segments of culture. In the proposed course, habilitated scholars from the Historical Ethnology Department focus on several thematic fields, including manifestations of cultural memory in life cycle rituals; in the context of diasporic communities and identities; in religious culture; in leisure practices. The course sheds light on cultural-historical processes in a wide temporal and geographical scope and thematizes the dynamic political and social environment of the Balkans and regions close to them from the 19th to the beginning of the 21st century. Doctoral students will have the opportunity to expand their knowledge of the formation, manifestation and maintenance of group identities outside the framework of the Bulgarian nation-state. Problems of interactions between ethno-cultural and religious identity and cultural heritage will be discussed. The course also offers an ethnological perspective on contemporary activities such as sport and hobbies and their connection to cultural memory.

Course content

Topic / Module 1: Cultural memory in the focus of historical ethnology – 3 hours (Assoc. Prof. Dr. Evgenia Troeva)
Topic / Module 2: Cultural Memory and Life Cycle
- Wedding Ritual and Community Identity – 3 hours (Assoc. Prof. Dr. Galin Georgiev)
- Funeral Rites and Political Context – 3 hours (Assoc. Prof. Dr. Valentina Vaseva)
- Food and Eating in Life Cycle Rituals as a Form of Cultural Memory – 3 hours (Assoc. Prof. Dr. Maria Markova)

Topic / Module 3: Cultural Memory and Diasporic Identities
- Bulgarians in Romania – 3 hours (Assoc. Prof. Dr. Valentina Vaseva)
- Bulgarians in Western Thrace – 3 hours (Assoc. Prof. Dr. Maria Markova)
- Bulgarian Communities and Groups in Ukraine and Moldova – 3 hours (Assoc. Prof. Dr. Galin Georgiev).

Topic / Module 4: Cultural Memory and Religious Culture
- Pilgrimage and Ethno-Cultural Identity – 1 hour (Assoc. Prof. Dr. Evgenia Troeva)
- Holy Places and Cultural Memory – 1 hour (Assoc. Prof. Dr. Evgenia Troeva)
- Religious Identity and Local Cultural Heritage – 2 hours (Assoc. Prof. Dr. Iva Kyurkchieva)

Topic / Module 5: Cultural Memory and Free time
- Cultural Memory and Sport – 2 hours (Assoc. Prof. Dr. Iva Kyurkchieva)
- Cultural Memory and Hobbies – 2 hours (Assoc. Prof. Dr. Iva Kyurkchieva)
- Historical Reenactments as Cultural Memory – 1 hour (Assoc. Prof. Dr. Evgenia Troeva)

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
http://edu.bas.bg
email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Teaching and assessment methods

The doctoral course is designed in a lecture format, which also includes a discussion format within each lecture.
Successful completion of the course is based on a written work on a topic chosen by the doctoral student, falling within the thematic scope of the course.

Competencies acquired as a result of training

Acquisition of new knowledge.
Development of analytical skills.
Ability to critically understand phenomena.

Literature:

Алексиев, Б. Фолклорни профили на мюсюлмански светци в България. София: Издателство на БАН „ Проф. Марин Дринов”. София, 2005.

Андерсън, Б. Въобразените общности. София: ИК „Критика и хуманизъм“, 1998.

Асман, Я. Културната памет. София: Планета-3, 2001.

Баева, В. Поклонническото пътуване – поглед отвътре. – В: Рицари и миротворци на Балканите. Благоевград, 2001, 194-201.

Баева, В. Разкази за чудеса. Локална традиция и личен опит. Второ допълнено и преработено издание. София, АИ „Проф. Марин Дринов”, 2013.

Батаклиев, Ив., Ан. Разбойников, Ив. Орманджиев. Тракия. Географски и исторически преглед. София, Издава Тракийският научен институт (Библиотека „Тракия“ № 14), 1946.

Беновска-Събкова, М. Паметници, колективна памет, социално въображение и местна идентичност в България на границата между две столетия. – В: МИФ, 2007.

Бесарабските българи в постсъветското пространство. Култура, политика, идентичност. Съст. Ж. Пимпирева. София, 2012.

Бокова, И. Културна идентичност и колективна памет (българите католици). – Социологически проблеми, 1998, № 3-4, 186-191.

Бонева, Т. Българите в Бесарабия: власт и идентичност (историко-етнографско проучване). – Българска етнология, 2009, № 1–2, 18–35.

Българският XX век. Колективна памет и национална идентичност. Съст. А. Лулева. София: Гутенберг, 2014.

Васева, В. Културната идентичност на българите католици от селата Чопля и Попещ-Леорден при Букурещ. – В: Локални общности. Т. 1. София, 2000, 55-64.

Васева, В. Адаптивност на погребалните обичаи на преселническите общности (на българите в Румъния и власите в България). – Българска етнология, 2001, № 4, 10-28.

Васева, В. Погребения на „борци” – едно несъстояло се хероизиране. – Във: Всекидневната култура на българите и сърбите в постсоциалистическия период. София, 2005, 17-24.

Васева, В. Нови елементи в градската култура след Освобождението на България. – Българска етнология, 2006, № 2, 99-116.

Васева, В. Погребалната култура в българските градове на границата между XIX и XX век. (Погребения на политици). – В: Етнически и културни пространства на Балканите. Сборник в чест на проф. д.и.н. Цв. Георгиева. Част 2. Съвременност – етноложки дискурси. Съст. Св. Иванова. София: Университетско издателство „Св. Кл. Охридски”, 2008, 75-117.

Васева, В. Погребални обичаи на българите в Румъния (етнографски наблюдения от 90-те години на XX в.). – В: Етнографски проблеми на традиционната култура. Том 9. Съст. А. Анчев. София: Издателство на БАН „Проф. М. Дринов”, 2012, 131-168.

Васева, В. Календарни обичаи на българите в Румъния – зимен цикъл. (Етнографски наблюдения в края на XX в.). – В: Етнографски проблеми на традиционната култура. Том 10. Съст. А. Анчев. София: Академично издателство „Проф. М. Дринов”, 2013, 181-226.

Васева, В. Смъртта на „вожда”: комунистически символи и ритуали. – В: Смъртта при социализма. Съст. Д. Колева. София: Изд. „Рива”, 2013, 95-116.

Васева, В. Аспекти на колективната памет във Видинско по време на социализма и в постсоциалистическия период. – В: Българският XX век. Колективна памет и национална идентичност. Съст. А. Лулева. София: ИК „Гутенберг”, 2013, 140-157.

Васева, В. Календарни обичаи на българите в Румъния – пролетен цикъл. (Етнографски наблюдения в края на XX в.). – В: Етнографски проблеми на традиционната култура. Том 11. Съст. А. Анчев. София: Издателство на БАН „Проф. М. Дринов”, 2016, 96-129.

Васева, В. Траурни церемонии в българските градове след Освобождението: погребения на интелектуалци. – В: Странстващи идеи по пътищата на хуманитаристиката. Сборник в чест на доц. д-р Катя Михайлова. Т. 1. Съст. В. Баева, И. Коларска, Вл. Пенчев, Ст. Станоев, В. Тончева. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2020.

Васева, В. Памет и забрава – царските гробове при социализма. – В: Българският социализъм: идеология, всекидневие, памет. Съст. А. Лулева, Ив. Петрова, П. Петров, С. Казаларска, Я. Янчева. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2021, 346-359.

Водинчар, Е. Календарна обредност и идентичност у българите в Бесарабия. София: Парадигма, 2019.

В търсене на българското. Конструиране на националната идентичност. Съст. Ст. Дечев. София: Институт за изследване на изкуствата, 2010.

Вуков, Н. „Памет, „паметни места”, „места на памет””. – Български фолклор, тематична книжка „Пространство и памет”, съст. Н. Вуков, 2007, № 3, 41-62.

Вуков, Н. Църквата „Св. Александър Невски” – храм-паметник и национално място на памет. – В: Свети места в Софийско. Култове, разкази, образи. Съст. А. Георгиева. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов”, 2014, 77-101.

Вълчинова, Г. Знеполски похвали. Локална религия и идентичност в западна България. София, 1999.

Вълчинова, Г. Балкански ясновидки и пророчици от XX век. София, 2006.

Гаврилова, Р. Историческа антропология и възможностите за разбиране на всекидневието. – Социологически проблеми, 2007, 39, 107-121.

Генчев, Ст. Сватбата. София: Издателство на БАН, 1987.

Георгиев, Г. Освобождението и етнокултурното развитие на българския народ 1877 – 1900. София, 1979.

Георгиев, Г. Традиции, памет, идентичност на българите в Украйна и Молдова. Динамика на културата в диаспора. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2022.

Георгиев, Г., М. Маринова. Етнографски проблеми на сватбената обредност и брака при българите от Украйна и Молдова. Част първа: Въведение и основни характеристики на обичаите и обредите. – В: Етнографски проблеми на народната култура. Т. 13. София: АИ „Проф. Марин Дринов“, 2023, 160 – 218.

Георгиева, А. Фолклорни измерения на християнството. Устни разкази и локална религиозност в района на Бачковския манастир „Успение на Пресвета Богородица“ и на Хаджидимовския манастир „Св. Великомъченик Георги Победоносец“. София: просвета, 2012.

Гергова, Я. Култът към светци безсребърници в България. Образи, вярвания и ритуални практики. София: Гутенберг, 2015.

Грек, Ив., Н. Червенков. Българите от Украйна и Молдова. Минало и настояще. София: „Христо Ботев“, 1993.

Дечев, Ст. Ролята на предците и предтечите в политическата мобилизация (1886-188). – В: Предци и предтечи. Митове и утопии на Балканите. Благоевград, 1997, 326-33.

Деянова, Л. Мълчанията в историите. История и историческа социология на колективната памет. – Балканистичен форум, 2015, № 2, 13-21.

Елдъров, С. Католиците в България (1878-1989). Историческо изследване. София, 2002.

Елчинова, М. Религията: промяна и традиция (Образи на религиозното). – Български фолклор, 1999, № 4, 4-14.

Иванова, Е. Изобретяване на памет и забрава. „Падналото царство” и „Последния владетел” в националната памет на сърби и българи. София: Нов български университет, 2009.

Иванова, Р. Съвременната градска сватба. – В: Култура на кризата – криза в културата. София, 2002.

Изследвания на културната памет, културното наследство и идентичности. Съст. А. Лулева, Ив. Петрова. София: Гутенберг, 2015.

Историческите възстановки: памет, идентичност, преживяване. Тематичен брой на сп. Българска етнология, 2021, № 3.

История и памет. Тематична книжка на сп. Български фолклор, 2010, № 2.

Йотова, М. „България, родината на киселото мляко“ – или за традиционната храна като етноцентричен дискурс. – Българска етнология, 2011, № 4, 33-55.

Казаларска, Св. Музеят на комунизма: между паметта и историята, политиката и пазара. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2013.

Казаларска, Св. Исторически възстановки на „героичното време“: перформативност и афект. – Българска етнология, 2018, № 1, 38-53.

Кандо, Ж. Антропология на паметта. Враца: ИК „Одри“, 2001.

Кьосев, А. Тъмната интимност: карти, идентичности, идентификации. – В: Балканите като метафора. София, 2004, 217-253.

Кюркчиева, И. Светът на българите мюсюлмани от Тетевенско – преход към модерност. София: МЦИМКВ, 2004.

Кюркчиева, И. Аспекти на локалното културно наследство: къна геджеси в село Топчийско. – Българска етнология, 2010, № 1-2, 123-137.

Кюркчиева, И., Косева, М. Облеклото – между светското и религиозното: политики и идентичност. – Българска етнология, 2012, 1-2, 104-119.

Кюркчиева, И. Една група между виртуалното пространство и реалността. – В: Добре дошли в Киберия: записки от дигиталния терен. Съст. А. Илиева, Л. Гергова, Л. Пейчева, С. Казаларска. София, 2014, 318-330.

Кюркчиева, И. Етнология и футбол. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов”, 2020.

Кюркчиева, И. Футболът като част от градската култура. – В: Живот, посветен на науката. Сборник с доклади от конференция в памет на проф. д. и. н. Г. Георгиев. Съст. В. Шарланова. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов”, 2023, 224-238.

Лулева, А. Герои и паметници. Локални проекции на националната памет. – Семинар_БГ, 2017, брой 15. Как (и какво) помнят паметниците? Героично изкуство и социалистически реализъм. http://www.seminar-bg.eu/spisanie-seminar-bg/broy15.html

Лулева, А. Традиция и традиционализация. Калоферското мъжко хоро. – В: Етнологията в променящия се свят. Сборник в чест на 80-годишния юбилей на проф. Радост Иванова. Съст. А. Лулева и др. София: Издателство на БАН „Проф. М. Дринов“, 2020, 197-216.

Маринова, М., Г. Георгиев. Образи на културно-историческото наследство в една съвременна българска сватба. – В: Дни на наследството 2013. Съст. Л. Пейчева. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2014, 258–274.

Марков, И. Трансформация на един религиозен обект: скалната църква Св. Петка в гр. Трън между религиозният култ и туристическата атракция. – Българска етнология, 2015, № 1, 27–46.

Маркова, М. Пространството и системата на хранителния код в българските традиционни представи. Митологични аспекти. – Традиционнална естетска култура ПРОСТОР. Београд – Ниш, 2016, 101-116.

Маркова, М. Знаковата функция на вкуса и мириса на храната (по материали от българската традиционна култура). – В: С етнографията в търсене на смисъла. Сборник в чест на 80 годишнината на доц. д-р Ганка Михайлова. Съст. В. Шарланова. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2018, 81-91.

Маркова, М. Българите в Западна Тракия: граници и идентичност (XIX – 30-те години на XX век). София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2021.

Назърска, Ж., С. Шапкалова. История на религиозните деноминации в България. София, 2009.

Нора, П. Колективната памет. – В: Духът на „Анали”. Съст. Л. Деянова. София: ИК „Критика и хуманизъм“, 1997, 233-237.

Нягулов, Б., Е. Миланов. Българските общности зад граница. – В: Общности и идентичности в България. Съст. А. Кръстева. София: Петекстон, 1998.

Нягулов, Б. Банатските българи. София, 1999.

Периклиева, В., И. Марков. Цар Самуил и Беласишката битка в пограничния регион Петрич (България) – Струмица (Македония). – Библиотека, 2016, № 4, 27-39.

Поклонничеството в мултикултурния свят. Тематична книжка на сп. Български фолклор, № 2, 2014.

Рикьор, П. Паметта, историята, забравата. Издателство Сонм, 2006.

Свети места в Софийско: Култове, разкази, образи. Съст. А. Георгиева. София: Издателство на БАН „Проф. М. Дринов“, 2013.

Тончева, Св. Из новата духовност на XX-ти век – антропософия, Бяло Братство, Единно учение. София: Парадигма, 2015.

Троева, Е. Религия, памет, идентичност: българите мюсюлмани. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов”, 2011.

Троева, Е. Празникът на града като място на памет. – В: Град и памет. Сборник от национална научна конференция, проведена в Пазарджик (13-14 октомври 2011 г.). Пазарджик: Регионален исторически музей, 2012, 182-189.

Троева, Е. География на сакралната мобилност: реликви, мощи и поклонничества в началото на XXI век. – В: Етнографски проблеми на народната култура. Т. 10. Съст. А. Анчев. София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов”, 2013, 127-180.

Троева, Е. Тракийското наследство в региона на южната българска граница между културната памет и културния туризъм. – В: Етнографски проблеми на народната култура. Том 12. Съст. В. Шарланова. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2019, 7-29.

Трайков, В., Н. Жечев. Българската емиграция в Румъния XV век – 1978 г. София, 1986.

Халбвакс, М. Колективната памет. София: ИК „Критика и хуманизъм“, 1996.

Христов, П. Общности и празници. Служби, слави, събори и курбани в южнославянското село през първата половина на XX век. София, 2004.

Хобсбом, Е. Нации и национализъм от 1780 до днес. София: Обсидиан, 1996.

Connerton, P. How Societies Remember. Cambridge, 1989.

Eriksen, Th. The cultural contexts of ethnic differences. – Man, vol. 26, № 1, 1991, 127-144.

Gillis, J. Memory and Identity: the History of a Relationship. – In: Commemorations. The Politics of National Identity. Ed. J. Gillis. Princeton University Press, 1994, 3-24.

Henten, J., A. Houtepen. Introduction. – In: Religious Identity and the Invention of Tradition. Eds. J. Henten, A. Houtepen. Assen, 2001, 1-18.

Hervieu-Léger, D. Religion as a Chain of Memory. Rutgers University Press, 2000.

Hobsbawm, E. Introduction: Inventing Traditions. – In: The Invention of Tradition. Eds. E. Hobsbawm, T. Ranger. Cambridge University Press, 1983, 1-14.

Mitchell, C. The Religious Content of Ethnic Identities. – Sociology, vol. 40 (6), 2006, 1135–1152.

Olick, J., J. Robbins. Social Memory Studies: From “Collective Memory” to the Historical Sociology of Mnemonic Practices. – Annual Review of Sociology, (24), 1998, 105-140.

Research on Cultural Memory, Cultural Heritage and Identities. Eds. A. Luleva, Iv. Petrova, Sl. Barlieva. Sofia: Gutenberg Publishing House, 2015.

The Anthropology of Pilgrimage and Tourism. Eds. E. Badone, Sh. Reseman. University of Illinois, 2004.

The Work of Memory: New Directions in the Study of German Society and Culture. Eds. A. Confino, P. Fritzsche. University of Illinois, 2002.

Todorova, M. Learning memory, remembering identity. – In: Balkan Identities. Nation and Memory. Ed. M. Todorova. London, 2004, 1-24.